

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-06-25
Besvaras senast
2020-07-09

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:1679 Protesterna i Belarus

Presidentvalet i Belarus är planerat till augusti 2020. Den sittande president Aleksandr Lukasjenko har innehavt presidentämbetet sedan 1994. Belarus är en auktoritär och totalitär regim där mänskliga fri- och rättigheter är starkt begränsade. Belarus är till exempel det enda landet i Europa som har kvar dödsstraff. Dödsstraff har också utdömts i mycket tveksamma rättegångar.

I samband med presidentvalet 2010 förekom stora demonstrationer som polisen slog ned brutalt, och samtidigt arresterades och fängslades under summariska rättegångar en rad presidentkandidater.

President Lukasjenko har under lång tid framgångsrikt spelat ut Ryssland och EU mot varandra. Under tider då relationen med Ryssland varit frusna har Lukasjenko vänt sig till EU med löften om en uppmjukning av regimen.

Fram till år 2015 villkorades det politiska och ekonomiska samarbetet mellan EU och Belarus med framsteg på människorättsområdet. EU tillämpade då också en omfattande sanktionspolitik mot regimföreträdare med ansvar för övergrepp mot de mänskliga rättigheterna. Därefter har EU visserligen fortsatt att ställa krav i fråga om respekten för mänskliga rättigheter men har samtidigt börjat utveckla konkreta samarbeten med regimen på en rad områden.

Den senaste tiden har bland annat presidentkandidaten Viktor Babaryko arresterats för skattefusk. Det är en klassisk postsovjetsk taktik för att bryta ned politiska motståndare.

Flera Belaruskännare, bland annat BBC:s Tatsiana Melnichuk, konstaterar att aktiviteten i den belarusiska oppositionen är större än på länge. Det finns ett stort folkligt missnöje med hur Aleksandr Lukasjenko förnekat covid-19-pandemin och de konsekvenser som det har haft för det belarusiska samhället. Behovet av stöd från det internationella samfundet och från EU i synnerhet är stort.

EU har fördömt arresteringen av Viktor Babaryko och krävt att Belarus säkerställer fria och rättvisa val. Det kommer inte att ske om inte EU samtidigt hotar med till exempel sanktioner eller andra tuffare åtgärder mot regimen och dess företrädare.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Hur ämnar ministern agera i EU för att fördöma regimens agerande och för att stärka arbetet för mänskliga rättigheter i Belarus?

.....

Maria Nilsson (L)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander